

De Mooiste Gezichten van Zutphen

Toon van den Berg

Het Mooiste Gezicht van Zutphen van deze week spreek ik in zijn rookwaren- en tijdschriftenwinkel aan de Groenmarkt. Hij vertelt terwijl zijn zus ons een kop koffie inschenkt dat hij is geboren in Duiven, waar zijn vader op de hoek van een rijtjeswoning een groentezaak had. Na een periode in Geldermalsen te hebben gewoond vanwege het werk van zijn vader, kwam het gezin uiteindelijk terecht in de nieuwbouwwijk Helbergen in Zutphen. Daar werd zijn vader verantwoordelijk voor de groenteafdeling van supermarkt Veenendaal. Op dat moment was hij ongeveer vier jaar oud. Hij groeide op in een nieuwe buurt met veel leeftijdsgenoten en kijkt terug op een fijne jeugd.

Na de lagere school ging hij naar de LTS, waar hij koos voor de grafische richting. Via een stage kwam hij terecht bij drukkerij Koninklijke Wörmann, waar hij vijf jaar werkte. In de tussentijd was zijn vader aan de Groenmarkt een reclamebureau begonnen, waar ook sportprijzen werden verkocht. Daarnaast runde hij een duivensportcentrum. Toen het werk toenam, ging hij bij zijn vader in dienst. Dat was in het pand naast de winkel waar nu de tijdschriften worden verkocht. In dat pand zat destijds al een rookwaren- en tijdschriftenwinkel, maar de toenmalige eigenaar wilde

ermee stoppen. Na een kort gesprek op straat was de beslissing snel genomen: zijn vader nam de winkel ter plekke over.

Vanaf dat moment werd hij gevraagd om in de nieuwe zaak te werken en stond hij als negentienjarige achter de kassa. Zijn jongere zus Isabel werkte toen in de keuken van een ziekenhuis, maar toen de tijdschriftenwinkel steeds drukker werd, nam zij daar ontslag om haar broer te helpen. Ze vond het meteen leuk. Als broer en zus lagen ze altijd al op één lijn en ook in de samenwerking bleek dat uitstekend te gaan — tot op de dag van vandaag. In 1993 namen zij officieel de zaak van hun vader over. Toen zij beiden kinderen kregen, koos Isabel ervoor om een periode niet te werken, maar keerde later terug toen de zorg minder intensief werd.

Met het uitbreken van de coronapandemie brak een lastige periode aan, waarvan de gevolgen deels nog steeds merkbaar zijn. Voor die tijd was de verkoop van tijdschriften op een hoog niveau, maar door de drie lockdowns daalde het aantal titels van ongeveer 1.500 naar zo'n 800 — nog altijd een aanzienlijk aanbod. Een andere tegenslag was de renovatie van de Groenmarkt, waardoor de winkel slecht bereikbaar werd. Die werkzaamheden duurden uiteindelijk dertien maanden en zorgden ervoor dat het inkomen terugviel tot bijstandsniveau. Maar, zegt hij opgewekt: "We hebben het overleefd!" Naast de verkoop van rookwaren en tijdschriften is het aanbod van krasloten in de loop der jaren flink gegroeid. Ook fungeert de zaak als grenswisselkantoor en is het een Western Union-agent, van waaruit mensen geld naar de hele wereld kunnen versturen.

Veel vrije tijd heeft hij niet. Zijn dag begint — met uitzondering van de zondag — om vijf uur 's ochtends. De wekker gaat, hij maakt een wandeling met de hond en daarna volgt een vast ritueel: boekhouding, eten en om zes uur het alarm van de winkel uitschakelen om alles voor te bereiden. Om zeven uur gaan de deuren open en staan de eerste klanten al klaar. Wat de zaak typeert, is dat veel mensen er ook komen voor een praatje: klanten die hun verhaal kwijt willen, of toeristen die verbaasd zijn als ze tijdens een gezellig gesprek een kopje koffie krijgen aangeboden. In zijn winkel is iedereen gelijk, vertelt hij: een klant is een klant, en een zwerver wordt net zo behandeld als ieder ander mens.

Deze hardwerkende ondernemer, die beslist niet mocht ontbreken in deze serie, is niemand minder dan Toon van den Berg!